

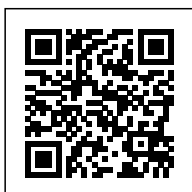

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

31/0

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb.,
o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění
pozdějších předpisů**

Zástupce předkladatele: ministr vnitra
Doručeno poslancům: 29. listopadu 2013 v 14:58

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2013,

kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 32/2008 Sb., zákona č. 190/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 89/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb. a zákona č. 303/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 3 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií mají dále podnikatelé, kterým bylo uděleno státní povolení k provozování živnosti vedení spisovny (dále jen „koncese k vedení spisovny“), jde-li o dokumenty, ke kterým mají tuto povinnost veřejnoprávní původci, soukromoprávní původci nebo jejich právní nástupci a které byly veřejnoprávními původci, soukromoprávními původci nebo jejich právními nástupci těmto podnikatelům předány k zajištění odborné správy.“.

Dosavadní odstavce 4 a 5 se označují jako odstavce 5 a 6.

2. V § 18a odst. 2 větě první se slova „zřizovatele soukromého archivu“ nahrazují slovy „archivu, popřípadě zřizovatele archivu,“.

3. V § 46 odst. 1 písmena a) až c) znějí:

„a) kontroluje výkon spisové služby u

1. organizačních složek státu s celostátní působností s výjimkou těch, u kterých tuto působnost vykonává Archiv bezpečnostních složek,
2. státních příspěvkových organizací zřízených zákonem a státních příspěvkových organizací zřízených organizační složkou státu s celostátní působností,
3. veřejných výzkumných institucí zřízených organizační složkou státu s celostátní působností,
4. právnických osob s celostátní působností zřízených zákonem,

b) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení u

1. původců uvedených v písmenu a),
2. původců uvedených v písmenu c), kteří si zřídili soukromý archiv,
3. původců uvedených v § 49 odst. 1 písm. c) bodech 13 až 15, kteří si zřídili soukromý archiv,

4. vrcholných nebo obdobných orgánů původců uvedených v písmenu c), kteří požádají o výběr archiválií ve skartačním řízení,

c) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u vrcholných nebo obdobných orgánů

1. politických stran,
2. politických hnutí,
3. spolků,
4. odborových organizací,
5. organizací zaměstnavatelů,
6. profesních komor,
7. církví,
8. náboženských společností,
9. nadací,
10. nadačních fondů,
11. ústavů,
12. obecně prospěšných společností,“.

4. V § 48 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) místem, kde se nachází provozovna, ve které se vykonává koncesovaná živnost vedení spisovny, jde-li o výkon působnosti podle § 49 odst. 1 písm. r) nebo s).“.

5. V § 49 odst. 1 písmena a) až c) znějí:

„a) kontroluje výkon spisové služby u

1. organizačních složek státu s jinou než celostátní působností,
2. státních příspěvkových organizací zřízených organizační složkou státu s jinou než celostátní působností,
3. státních podniků,
4. právnických osob zřízených zákonem s jinou než celostátní působností,
5. územních samosprávných celků,
6. organizačních složek územních samosprávných celků,
7. právnických osob zřízených nebo založených územním samosprávným celkem,
8. vysokých škol,
9. škol,
10. zdravotních pojišťoven,
11. veřejných výzkumných institucí s výjimkou těch zřízených organizační složkou státu s celostátní působností,

b) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení u

1. původců uvedených v písmenu a),
2. původců uvedených v písmenu c) bodech 1 až 12, kteří požádají o výběr archiválií ve skartačním řízení, s výjimkou vrcholných nebo obdobných orgánů těchto původců a s výjimkou původců, kteří si zřídili soukromý archiv,
3. původců uvedených v písmenu c) bodech 13 až 15 s výjimkou těch, kteří si zřídili soukromý archiv,

c) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u

1. politických stran,
2. politických hnutí,

3. spolků,
 4. odborových organizací,
 5. organizací zaměstnavatelů,
 6. profesních komor,
 7. církví,
 8. náboženských společností,
 9. nadací,
 10. nadačních fondů,
 11. ústavů,
 12. obecně prospěšných společností,
 13. obchodních společností,
 14. družstev,
 15. notářů,
- s výjimkou jejich vrcholových nebo obdobných orgánů,“.

6. V § 49 odst. 1 písm. r) se slova „podle zvláštního právního předpisu²²⁾“ nahrazují slovy „k vedení spisovny“.

Poznámka pod čarou č. 22 se zrušuje.

7. V § 49 odst. 1 se za písmeno r) vkládá nové písmeno s), které zní:

„s) kontroluje plnění povinností podnikatele, kterému byla udělena koncese k vedení spisovny, stanovených v § 3 odst. 4,“.

Dosavadní písmeno s) se označuje jako písmeno t).

8. Za § 57 se vkládá nový § 57a, který zní:

„§ 57a

(1) Výběr archiválií z dokumentů, které má povinnost uchovávat právní nástupce veřejnoprávního původce nebo soukromoprávního původce, provádí archiv, který by byl příslušný k provedení výběru archiválií u tohoto původce.

(2) Výběr archiválií z dokumentů předaných veřejnoprávním původcem, soukromoprávním původcem nebo jejich právním nástupcem k zajištění odborné správy do spisovny provozované podnikatelem, kterému byla udělena koncese k vedení spisovny, provádí archiv, který je příslušný k provedení výběru archiválií u tohoto původce nebo jeho právního nástupce.“.

9. V § 68a se doplňuje odstavec 8, který zní:

„(8) Pokud zvláštní právní předpis stanoví, že se při zrušení organizační součásti určeného původce, při změně působnosti určeného původce nebo jeho organizační součásti anebo při změně vlastníka nebo držitele dokumentu dokumenty předají jiné osobě, než která je uvedena v odstavci 2, určený původce uvede tuto skutečnost v plánu provádění spisové rozluky, a to včetně jednoznačné identifikace této osoby.“.

10. V § 69a odst. 2 se číslo „4“ nahrazuje číslem „5“.

11. § 71 zní:

„§ 71

(1) Kontrolu dodržování povinností na úseku archivnictví a výkonu spisové služby vykonávají

a) ministerstvo u veřejnoprávních původců a archivů s výjimkou zpravodajských služeb České republiky a jimi zřízených archivů,

b) Národní archiv u

1. organizačních složek státu s celostátní působností s výjimkou těch, u kterých tuto působnost vykonává Archiv bezpečnostních složek, a u archivů zřízených těmito organizačními složkami státu,

2. státních příspěvkových organizací zřízených zákonem a státních příspěvkových organizací zřízených organizační složkou státu s celostátní působností a u archivů zřízených těmito státními příspěvkovými organizacemi,

3. veřejných výzkumných institucí zřízených organizační složkou státu s celostátní působností a u archivů zřízených těmito veřejnými výzkumnými institucemi,

4. právnických osob s celostátní působností zřízených zákonem a u archivů zřízených těmito právníckými osobami,

5. kulturně vědeckých institucí, pokud mají ve své péči archiválie, které vede v druhotné evidenci Národního kulturního dědictví Národní archiv,

6. vlastníků a držitelů archiválií uložených mimo archiv, které vede v základní evidenci Národní archiv,

7. soukromých archivů zřízených subjektem uvedeným v § 46 odst. 1 písm. c),

c) státní oblastní archiv podle své územní působnosti u

1. organizačních složek státu s jinou než celostátní působností a u archivů zřízených těmito organizačními složkami státu,

2. státních příspěvkových organizací zřízených organizační složkou státu s jinou než celostátní působností a u archivů zřízených těmito státními příspěvkovými organizacemi,

3. státních podniků a u archivů zřízených státními podniky,

4. právnických osob zřízených zákonem s jinou než celostátní působností a u archivů zřízených těmito právníckými osobami,

5. územních samosprávných celků a u archivů zřízených územními samosprávnými celky,

6. organizačních složek územních samosprávných celků,

7. právnických osob zřízených nebo založených územním samosprávným celkem,

8. vysokých škol a u archivů zřízených vysokými školami,

9. škol a u archivů zřízených školami,

10. zdravotních pojišťoven a u archivů zřízených zdravotními pojišťovnami,

11. veřejných výzkumných institucí s výjimkou těch zřízených organizační složkou státu s celostátní působností a u archivů zřízených těmito veřejnými výzkumnými institucemi,

12. kulturně vědeckých institucí, pokud mají ve své péči archiválie, které vede v druhotné evidenci Národního kulturního dědictví státní oblastní archiv,

13. vlastníků a držitelů archiválií uložených mimo archiv, které vede v základní evidenci státní oblastní archiv,

14. soukromých archivů s výjimkou těch, u kterých tuto působnost vykonává Národní archiv,

15. podnikatelů, kterým byla udělena koncese k vedení spisovny.

(2) Rozhodne-li ministerstvo o změně příslušnosti archivu podle § 44 písm. q), kontrolu dodržování povinností na úseku archivnictví a výkonu spisové služby vykonává u původce, jehož se změna příslušnosti archivu týká, nebo organizační součásti původce, jíž se změna příslušnosti archivu týká, archiv určený v rozhodnutí.

(3) Ministerstvo kontroluje bezpečnostní archivy pouze na základě výročních zpráv o činnosti.“.

12. V § 72 odstavec 1 zní:

„(1) Kontrolu vykonává zaměstnanec ministerstva, Národního archivu, Archivu bezpečnostních složek nebo státního oblastního archivu, kterého k provedení kontroly písemně pověří ředitel věcně příslušného útvaru ministerstva nebo ředitel archivu (dále jen „kontrolující“).“.

13. V § 72 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „Archivní inspektor“ nahrazují slovy „Kontrolující je“ a slovo „je“ se zrušuje.

14. V § 72 odst. 3 větě první se slova „archivního inspektora“ nahrazují slovy „vydanému podle odstavce 2“, ve větě druhé se slovo „jeho“ zrušuje a věta třetí se zrušuje.

15. V § 72 se odstavec 4 zrušuje.

Dosavadní odstavec 5 se označuje jako odstavec 4.

16. V § 72 odstavec 4 zní:

„(4) Na kontrolu prováděnou podle § 71 odst. 3 se odstavce 1 až 3 nepoužijí.“.

17. V § 74 se za odstavec 7 vkládá nový odstavec 8, který zní:

„(8) Právnícká nebo fyzická osoba se jako podnikatel, kterému byla udělena koncese k vedení spisovny, dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 3 odst. 4 neuchová dokument nebo neumožní výběr archiválie.“.

Dosavadní odstavce 8 až 10 se označují jako odstavce 9 až 11.

18. V § 74 odst. 9 úvodní části ustanovení se za slova „Určený původce“ vkládají slova „nebo původce uvedený v § 63 odst. 2“.

19. V § 74 odst. 11 písm. b) se slova „nebo 9“ nahrazují slovy „9 nebo 10“.

20. V § 75 odst. 3 se číslo „10“ nahrazuje číslem „20“.

21. V § 86 se za slova „§ 19,“ vkládají slova „§ 22a,“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

a) Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy jako celku

Zákon, kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále též „novela zákona o archivnictví a spisové službě“) je nezbytnou součástí realizace sjednocení právního prostředí v oblasti kontroly, která byla započata přijetím zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). Další oblastí, která je novelou zákona o archivnictví a spisové službě řešena, je problematika tzv. komerčních spisoven a zajištění odborné správy dokumentů nacházejících se v těchto spisovnách, na jejichž ukládání je veřejný zájem. Touto úpravou dojde ke splnění úkolu uloženého ministru vnitra usnesením vlády ze dne 17. dubna 2013 č. 268. Novela zákona o archivnictví a spisové službě obsahuje také několik dílčích změn reagujících na praktické problémy při aplikaci zákona č. 499/2004 Sb.

Cílem novely je přizpůsobení zákona o archivnictví a spisové službě novému kontrolnímu řádu tak, aby došlo ke sjednocení, jak pokud jde o postupy v oblasti kontroly, tak pokud jde o některé další související činnosti. Současně je reagováno na aktuální problém týkající se komerčních spisoven, na nějž poukazuje Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2010 a který je rozpracován v materiálu „Závěry pracovní skupiny vytvořené ministrem vnitra pro zpracování návrhů řešení problematiky zajištění odborné správy dokumentů, nacházejících se v komerčních spisovnách, na jejichž ukládání je veřejný zájem“. Tento materiál byl schválen výše uvedeným usnesením vlády, jímž také bylo ministru vnitra uloženo předložit vládě novelu zákona o archivnictví a spisové službě v souladu s touto zprávou. Jedná se především o stanovení povinností podnikatelům, kterým byla udělena koncese k vedení spisovny, (dále též „provozovatel komerční spisovny“) v oblasti odborné správy dokumentů a povinností veřejnoprávních i soukromoprávních původců, stanovení skutkových podstat správních deliktů pro případy nesplnění stanovených povinností a stanovení působnosti státních oblastních archivů vůči provozovatelům komerčních spisoven v oblasti kontroly a náhradní úschovy dokumentů při zániku spisovny.

Nejzávažnější problém identifikovala pracovní skupina u dokumentů v oblasti sociálního zabezpečení. Při neexistenci ústředního informačního systému sociálního zabezpečení jsou fyzické osoby vyzývány, aby předkládaly při uplatňování svého práva na důchod nebo jiné sociální zabezpečení dokumenty vzniklé v rámci jejich předcházejících pracovněprávních nebo obdobných vztahů, přičemž se stává, že tyto dokumenty byly uloženy v již zaniklé komerční spisovně, anebo v komerční spisovně, jejíž provozovatel přerušil výkon živnostenského podnikání nebo nezajistil odbornou správu jemu svěřených dokumentů požadovaným způsobem. S ohledem na výše uvedené je proto navržena úprava shodného postavení provozovatele komerční spisovny při odborné správě dokumentů, jaké má původce nebo jeho právní předchůdce, jehož dokumenty jsou na základě smlouvy svěřeny komerční spisovně. Současně je doplňována působnost státního oblastního archivu v oblasti kontroly odborné správy dokumentů zajišťované provozovatelem komerční spisovny.

S ohledem na časovou tíseň, kdy nový kontrolní řád nabývá účinnosti 1. ledna 2014, se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem souhlas již v prvním čtení.

b) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Předkládaný návrh respektuje příslušná ustanovení Ústavy ČR i Listiny základních práv a svobod. Na danou problematiku se vztahuje čl. 2 odst. 3 a čl. 79 odst. 1 a 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, a čl. 2 odst. 2, čl. 7 odst. 1, čl. 11 odst. 4, čl. 15 odst. 2 a čl. 34 odst. 2 usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb. o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Navrhovaná právní úprava je tedy slučitelná s ústavním pořádkem České republiky.

c) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, její slučitelnost s právem Evropské unie

Výkon kontroly ve veřejné správě není komplexně řešen ani právem mezinárodním, ani právem Evropské unie, a nejedná se ani o některou ze společných politik Evropské unie.

V mezinárodním právu je problematika kontroly, resp. auditu, upravena obecně v Lidské deklaraci z roku 1977, jež byla přijata v rámci mezinárodní organizace INTOSAI. Tato mezinárodní smlouva ovšem neřeší kontrolní procesy, popř. výkon kontroly obecně, nýbrž se zabývá především problematikou finančních auditů a postavení nejvyšších kontrolních institucí státu. V případě České republiky je tedy významná zejména pro činnost Nejvyššího kontrolního úřadu. Navíc se jedná o právně nezávazný dokument. Některé mezinárodní dohody pak upravují určitou konkrétní specifickou oblast, přičemž na navrhovanou úpravu se nevztahují.

V rámci Evropské unie je obecně kontrolní činnost vykonávaná uvnitř členského státu, resp. procesní postupy při výkonu této činnosti, ponechána k úpravě jednotlivým národním právním řádům. Odlišná je pouze situace, kdy Evropská unie poskytuje své finanční prostředky národním právníkům a fyzickým osobám ve formě příspěvků na projekty, granty, příspěvky ze strukturálních fondů apod. V těchto případech je nutno dodržovat standardy dané Evropskou unií a kontrolní akce institucí Evropské unie respektovat jako primární. Tyto standardy a kontroly se však týkají finančních toků v rámci Evropské unie, jichž se předkládaný návrh právní úpravy nedotkne. Totéž lze konstatovat o dalších právních předpisech unijního práva upravujících kontrolu v určitých konkrétních oblastech. Jedná se tedy nikoli o právní normy obecné, nýbrž o právní úpravu s omezenou věcnou působností např. v oblasti zboží a služeb, zdravotnictví, krmiv, potravinářských a zemědělských výrobků a komodit, mořských živočichů, zdraví a životních podmínek zvířat, chemických látek apod. Konečně tentýž závěr lze uvést mimo jiné v případě Smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii upravující např. v bodě 5. kontrolu v oblasti daní, či Smlouvy o fungování Evropské unie, která však upravuje především kontrolní činnost vykonávanou orgány Evropské unie v rámci jejich působnosti, zejm. v oblasti financí, jednotného vnitřního trhu, životního prostředí apod.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že mezinárodní smlouvy upravující, resp. určitým způsobem se dotýkající kontrolní činnosti, jež jsou pro Českou republiku závazné, a právní akty unijního práva se na danou problematiku *a priori* bezprostředně nevztahují, nicméně jejich existence byla při přípravě novely zohledněna.

Na oblast archivnictví a spisové služby se z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, vztahuje čl. 2 odst. 2, čl. 6 a čl. 13 Úmluvy o opatřeních k zákazu a zamezení nedovoleného dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků ze dne 14. 11. 1970, publikované pod č. 15/1980 Sb. Navrhovaná právní úprava není se zmíněnou úmluvou v rozporu.

Pokud jde o evropské předpisy, je právní úprava archivnictví a spisové služby ponechána zásadně v pravomoci národních orgánů členských států.

K dané problematice se vztahuje doporučení Rady ze dne 14. listopadu 2005 o přednostních opatřeních k posílení archivní spolupráce v Evropě (2005/835/ES), a to především ve vztahu k doporučeným opatřením uvedeným v části B bodech 2 a 3 tohoto doporučení.

Oblasti archivnictví a spisové služby se týká rovněž čl. 6 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováváním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Navrhovaná právní úprava je s touto směrnicí, resp. se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který je transpozičním národním předpisem vůči této směrnici, v souladu. Zpracovávání osobních údajů se dále dotýká Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, vyhlášená pod č. 115/2001 Sb. m. s.

Pro autenticitu a integritu dokumentů v digitální podobě má zásadní význam užití elektronického podpisu, elektronické značky a kvalifikovaného časového razítka, tedy právní instituty a vztahy upravené zákonem č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon ve velké míře převzal unijní úpravu elektronického podpisu provedenou směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 1999/93/ES o zásadách Společenství pro elektronické podpisy. Navrhovaná právní úprava je s touto unijní úpravou v souladu, neboť komerční spisovny nepřebírají ke smluvnímu uložení dokumenty v digitální podobě.

Pro danou oblast jsou dále relevantní rozhodnutí 2000/709/ES o minimálních kritériích, které musí členské státy naplnit při ustanovení subjektů podle čl. 3 odst. 4 směrnice 1999/93/ES (subjekty stanoví shodu prostředků pro bezpečné vytváření podpisů s požadavky uvedenými v příloze III citované směrnice), rozhodnutí 2003/511/ES zveřejňující referenční čísla všeobecně uznávaných standardů pro nástroje elektronického podpisu podle směrnice 1999/93/ES, rozhodnutí Komise Evropských společenství 2009/767/ES ze dne 17. října 2009, kterým se stanovují opatření k usnadnění užití postupů s využitím elektronických prostředků „jednotných kontaktních míst“ podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu a rozhodnutí Komise 2011/130/EU ze dne 25. února 2011, kterým se stanoví minimální požadavky na přeshraniční zpracování elektronicky podepsaných dokumentů podle směrnice 2006/123/ES Evropského parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu. Navrhovaná právní úprava je v souladu také s těmito rozhodnutími.

V oblasti archivnictví a spisové služby je tedy návrh rovněž slučitelný s právem Evropské unie a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

d) Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady a dopady na životní prostředí

Návrh novely zákona o archivnictví a spisové službě nemá dopad na státní rozpočet nebo na veřejné rozpočty, neboť se jedná o zpřesnění stávající právní úpravy.

Návrh novely se vzhledem k okruhu jím upravovaných právních vztahů nevztahuje k otázkám rovných příležitostí a postavení mužů a žen, netýká se problematiky diskriminace, nemá dopady na osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením, ani na národnostní menšiny.

Pro implementaci návrhu novely se neočekávají nepříznivé dopady na sociální sféru ani na životní prostředí.

e) Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh novely zákona o archivnictví a spisové službě nezasahuje žádným způsobem nad rámec stávající právní úpravy do ochrany soukromí a osobních údajů, předmětem jím provedené úpravy je zpřesnění existujících postupů v oblasti týkající se postavení provozovatele komerční spisovny při odborné správě dokumentů a dále mechanismů kontroly státními oblastními archivy, tedy nikoliv v oblasti zpracovávání osobních údajů.

f) Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Návrh novely zákona o archivnictví a spisové službě se týká úpravy, resp. upřesnění postupů týkajících se postavení provozovatele komerční spisovny při odborné správě dokumentů a dále mechanismů kontroly. Přímá korupční rizika v těchto oblastech jsou minimální, neboť navrhovaná regulace pouze upřesní některé již standardně využívané postupy. V důsledku navrhovaných úprav se nemění systémy, v nichž je odborná správa dokumentů a kontrola vykonávána, což vylučuje korupční rizika v oblasti realizace veřejných zakázek nebo uzavírání jiných závazkových vztahů. Možným zdrojem korupčních rizik je však skutečnost, že Ministerstvo práce a sociálních věcí, resp. Česká správa sociálního zabezpečení bude v případě zániku komerční spisovny vybírat jinou komerční spisovnu, jíž budou svěřeny dokumenty do náhradní péče.

Korupční rizika tedy zůstávají v zásadě identická s dnešní situací a jsou s ohledem na rozsah a předmět návrhu minimální.

g) Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

Změny navrhované předkládaným zákonem reagují jednak na přijetí zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), který nabude účinnosti 1. ledna 2014, jednak na potřebu co nejdříve vyřešit problematiku tzv. komerčních spisoven a zajistit odbornou správu dokumentů nacházejících se v těchto spisovnách, na jejichž ukládání je veřejný zájem, v souladu se Souhrnnou zprávou o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2010.

Z uvedených důvodů je nutné, aby předkládaný návrh nabyl účinnosti, co nejdříve po 1. lednu 2014. V této souvislosti je třeba uvést, že návrh zákona již byl Poslanecké sněmovně předložen v předchozím volebním období v rámci vládního návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v působnosti Ministerstva vnitra v souvislosti s přijetím kontrolního řádu (jako sněmovní tisk č. 1061), z důvodu jejího rozpuštění však došlo k předčasnému ukončení legislativního procesu.

Zvláštní část

K čl. I

K bodu 1:

Podnikateli, kterému bylo uděleno státní povolení k provozování živnosti vedení spisovny (provozování tzv. komerční spisovny), je stanovením obsahové náplně této živnosti (srov. přílohu č. 3 nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností) uložena povinnost zajistit odbornou správu dokumentů původce nebo jeho právních předchůdců předaných jim původcem nebo jeho likvidátorem na základě smlouvy za úplatu „do úschovy“. Obsahová náplň této koncesované živnosti však stanoví povinnosti provozovatele tzv. komerční spisovny ne zcela v souladu s vymezením odborné správy dokumentů tak, jak je definována ustanovením § 2 písm. l) zákona o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů. Obsahová náplň této živnosti především nepřesně vůči převzatým dokumentům stanoví povinnost „řádné péče“, což je pojem právním řádem obsahově nevymezený. Vzhledem k nejednoznačnosti takto stanovených povinností, s negativním důsledkem na uchovávání dokumentů a jejich věrohodnost, včetně reálných možností provedení výběru archiválií, je nutné přímo v zákoně o archivnictví a spisové službě stanovit, že provozovatel tzv. komerční spisovny má při zajištění odborné správy dokumentů stejné povinnosti, jakými je vázán tímto zákonem při uchovávání a umožnění výběru archiválií původce, jehož dokumenty převzal.

Výslovné zakotvení stejného postavení provozovatele tzv. komerční spisovny jako původce, od kterého převzal k uchování dokumenty, je nezbytné také pro vytvoření podmínek kontroly povinností provozovatele této spisovny státními oblastními archivy, která je významným nástrojem pro umožnění výběru archiválií z dokumentů, které mají požadované vlastnosti a pro něž jsou důsledně zaznamenávány údaje o jejich životním cyklu. Jedním z důvodů pro stanovení těchto podmínek výkonu kontroly je také předcházení stavu, kdy takto uložené dokumenty nejsou zpřístupňovány nebo nejsou uchovávány, ačkoliv s jejich obsahem je spojena možnost uplatnění práva třetích osob, a to zejména v oblasti sociálního zabezpečení, pracovního práva nebo stavebního řízení.

K bodu 2:

Stávající znění § 18a odst. 2 zákona o archivnictví a spisové službě umožňuje provádění výměny archiválií, které tvoří Národní archivní dědictví, bez vědomí Ministerstva vnitra v případech, kdy je tato výměna prováděna mezi veřejnými archivy (tento stav neodpovídá veřejnému zájmu na ochraně archiválií a zásadám jejich evidence, jejíž součástí je také údaj o místě uložení archiválie tak, aby bylo možné prověřovat stav archiválie a plnění povinností vlastníka, popřípadě držitele archiválie, a současně aby bylo ke konkrétní archiválii vždy zajištěno právo pro její badatelské zpřístupňování). Naléhavost řešení tohoto stavu, kdy rozhodování o převodu archiválií mezi archivy je Ministerstvu vnitra svěřeno pouze v případech, kdy se jedná o archiválie v péči soukromých archivů, prokázala v současné době probíhající generální inventura archiválií evidovaných v evidenci Národního archivního dědictví.

K bodu 3:

Cílem navrhované změny je zpřehlednění výčtu dotčených subjektů na základě poznatků z praxe, odstranění možných interpretačních nejasností a sjednocení úpravy s § 2, 49 a 71.

K bodu 4:

Stanoví se nově místní příslušnost státního oblastního archivu ve vztahu k tzv. komerčním spisovněm, pokud jde o výkon působnosti archivu podle § 49 odst. 1 písm. r) a s). Sídlo spisovny často nekoresponduje se sídlem provozovatele komerční spisovny a státním oblastním archivům tak vznikají další náklady na kontrolu. Nově tedy bude relevantní samotné umístění spisovny.

K bodu 5:

Cílem navrhované změny je zpřehlednění výčtu dotčených subjektů na základě poznatků z praxe, odstranění možných interpretačních nejasností a sjednocení úpravy s § 2, 46 a 71.

K bodu 6:

Navrhovaná změna je pouze legislativně-technická úprava ve smyslu čl. 40 odst. 1 Legislativních pravidel vlády terminologicky sjednocující znění § 3 odst. 3 (viz čl. I bod 1) a § 49 odst. 1 písm. r) zákona o archivnictví a spisové službě.

K bodu 7:

Navrhovaná úprava stanoví státním oblastním archivům působnost v oblasti kontroly odborné správy dokumentů u provozovatelů komerčních spisoven, a to v rozsahu úkonů odborné správy dokumentů převzatých od původců, popřípadě jejich právních předchůdců, nebo likvidátorů těchto původců, kteří k předaným dokumentům mají podle zákona o archivnictví a spisové službě tyto původci. Stanovení této působnosti úzce souvisí s postavením státních oblastních archivů jako garanta realizace veřejného zájmu na provedení výběru archiválií a na kvalitě dokumentů přebíraných k přijetí do evidence Národního kulturního dědictví.

K bodu 8:

Příslušnost archivů k provedení výběru archiválií u právních nástupců veřejnoprávních či soukromoprávních původců je nyní dovozována výkladem od příslušnosti k výběru archiválií u právních předchůdců. Nově se v zájmu ulehčení praxi tato příslušnost stanoví explicitně. S ohledem na novou povinnost provozovatelů komerčních spisoven umožnit výběr archiválií se pak stanoví i příslušnost archivu k provedení výběru u těchto provozovatelů.

K bodu 9:

Navrhovaná úprava vychází zejména z § 10 odst. 1 připravovaného zákona o zrušení vojenského újezdu a o změně hranic vojenských újezdů a o změně některých zákonů (zákon

o změně hranic vojenských újezdů), se kterým souvisí také části tohoto zákona, jimiž jsou do zákona o matrikách a do zákona o ověřování doplňována ustanovení stanovující pro konkrétní agendy zvláštní režim dokumentů souvisejících s jejich výkonem pro případy spisové rozluky. Ustanovení § 68a odst. 7 je pro tyto případy nepostačující, neboť dokumenty související s výkonem těchto agend by nebyly zařazovány do plánu prováděné spisové rozluky, a tedy by byly vyčleněny z dohledu příslušného archivu nad prováděnou spisovou rozlukou.

K bodu 10:

Jedná se o legislativně-technickou úpravu v důsledku změny v ustanovení § 3.

K bodu 11:

Cílem navrhované změny je zpřehlednění výčtu kontrolovaných subjektů na základě poznatků z praxe, odstranění možných interpretačních nejasností a sjednocení úpravy s § 2, 46 a 49.

K bodu 12:

Navrhovaná změna zajišťuje terminologický soulad s kontrolním řádem.

K bodům 13 a 14:

Navrhované změny zajišťují terminologický soulad se změnami provedenými v čl. I bodu 12 a odstranění nedůvodné odchylky od obecné úpravy správního řízení obsažené v zákonu č. 500/2004 Sb., správní řád.

K bodu 15:

Navrhovaná změna ponechává úpravu problematiky prokazování se kontrolujícího kontrolovanému na obecné úpravě kontrolní činnosti.

K bodu 16:

Navrhovaná změna je legislativním upřesněním dosavadního textu, současně zohledňuje úpravy v čl. I bodu 16 (vlození nového odstavce 2 a s tím spojené přečíslování stávajícího odstavce 2 na odstavec 3).

K bodu 17:

Navrhovaným ustanovením se doplňuje skutková podstata existujícího správního deliktu tak, aby tato obsahovala skutečně veškeré osoby nesoucí odpovědnost za uchování dokumentů a umožnění výběru archiválií ve vztahu k povinnostem stanoveným v § 3 zákona o archivnictví a spisové službě. Nově jsou do tohoto ustanovení zahrnuti také provozovatelé tzv. komerčních spisoven. Kromě působnosti v oblasti kontroly musí být státním oblastním archivům umožněno také stanovit sankční postih v případě zjištění neplnění zákonem stanovených povinností, které by se jinak mýjely sledovanými účinky.

K bodu 18:

Navrhovaná změna odstraňuje dosavadní nedostatek vyplývající z rozlišení skupin tzv. určených původců a původců, kteří vykonávají spisovou službu v omezeném rozsahu podle § 63 odst. 2 zákona o archivnictví a spisové službě, přičemž co do definování skutkových podstat správních deliktů podle § 74 odst. 8 tohoto zákona se jedná v obou případech o nositele obdobných povinností (výjimkou je ustanovení § 68 odst. 4 – viz v § 63 odst. 2 stanovený rozsah výkonu spisové služby). Původce podle § 63 odst. 2 zákona o archivnictví a spisové službě je přitom v současné době možné postihovat pouze v rozsahu skutkových podstat správních deliktů stanovených v § 74 odst. 6 tohoto zákona, což nepostihuje kontrolovaný rozsah jemu uložených povinností; kontrolující orgán tak ztrácí nástroje k vymození povinnosti a navíc nedůvodně rozděluje původce ve stejném právním postavení co do odpovědnosti za své případně závadné jednání.

K bodu 19:

Jedná se o legislativně-technickou úpravu v důsledku vložení nového odstavce 8 prostřednictvím čl. I bodu 17.

K bodu 20:

Navrhovaná změna v souvislosti s prováděním kontrol odstraňuje dlouhodobý problém, kdy stanovená 10letá lhůta pro zánik odpovědnosti za porušení povinností stanovených pro výkon spisové služby a péči o archiválie neumožňuje reálně ověřit, zda uložená povinnost byla nebo nebyla splněna všude tam, kde je skartační lhůta delší než těchto 10 let. Vzhledem k tomu, že delší skartační lhůta je pravidlem u dokumentů zcela zásadní povahy (např. u mzdových listů je to 45 let nebo u dokumentů vztahujících se k EU 15 let), je nutné přiměřeně umožnit provedení kontroly u těchto dokumentů se současným uplatněním sankčních mechanismů při zjištění neplnění těchto povinností, a to alespoň ve lhůtách odpovídajících trvání lhůt k uplatnění odpovědnosti (v opačném případě se v praxi objevují případy, kdy původce po uplynutí 10 let již dokumenty neuchovává, a tedy současně u nich neumožní výběr archiválií).

K bodu 21:

Navrhovaná změna odstraňuje legislativně-technický nedostatek ve smyslu chybějícího zmocnění pro Ministerstvo vnitra k vydání vyhlášky na základě ustanovení § 22a. V současné době není možno věc prováděcím právním předpisem vydaným Ministerstvem vnitra upravit.

K čl. II

S ohledem na navrhované změny týkající se řízení se stanoví postup pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

K čl. III

Navrhované změny reagují jednak na přijetí kontrolního řádu, který nabude účinnosti 1. ledna 2014, jednak na potřebu co nejdříve vyřešit problematiku tzv. komerčních spisoven a zajistit odbornou správu dokumentů nacházejících se v těchto spisovnách. S ohledem na tyto skutečnosti se navrhuje, aby předkládaný návrh nabyl účinnosti již dnem jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů.

V Praze dne 20. listopadu 2013

předseda vlády

v zastoupení

místopředseda vlády a ministr vnitra
Ing. Martin Pecina, MBA, v. r.

místopředseda vlády a ministr vnitra
Ing. Martin Pecina, MBA, v. r.

**Platné znění ustanovení zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě
a o změně některých zákonů, s vyznačením navrhovaných změn**

§ 3

(1) Povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií mají

- a) organizační složky státu,
 - b) ozbrojené síly,
 - c) bezpečnostní sbory,
 - d) státní příspěvkové organizace,
 - e) státní podniky,
 - f) územní samosprávné celky,
 - g) organizační složky územních samosprávných celků, vytvářejí-li dokumenty uvedené v přílohách č. 1 nebo 2 k tomuto zákonu,
 - h) právnické osoby zřízené nebo založené územními samosprávnými celky, vytvářejí-li dokumenty uvedené v přílohách č. 1 nebo 2 k tomuto zákonu,
 - i) vysoké školy,
 - j) školy a školská zařízení s výjimkou mateřských škol, výchovných a ubytovacích zařízení a zařízení školního stravování (dále jen „školy“),
 - k) zdravotní pojišťovny,
 - l) veřejné výzkumné instituce,
 - m) právnické osoby zřízené zákonem,
- (dále jen „veřejnoprávní původci“).

(2) Povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií mají za podmínek stanovených tímto zákonem také

- a) obchodní společnosti a družstva s výjimkou bytových družstev, pokud jde o dokumenty uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu,
- b) politické strany, politická hnutí, občanská sdružení, odborové organizace, organizace zaměstnavatelů, církve a náboženské společnosti, profesní komory, nadace, nadační fondy a obecně prospěšné společnosti,
- c) notáři, pokud jde o dokumenty uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu,

(dále jen „soukromoprávní původci“).

(3) Povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií mají dále právní nástupci veřejnoprávních a soukromoprávních původců, jde-li o dokumenty, ke kterým měli tuto povinnost již tito původci.

(4) Povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií mají dále podnikatelé, kterým bylo uděleno státní povolení k provozování živnosti vedení spisovny (dále jen „koncese k vedení spisovny“), jde-li o dokumenty, ke kterým mají tuto povinnost veřejnoprávní původci, soukromoprávní původci nebo jejich právní nástupci a které byly veřejnoprávními původci, soukromoprávními původci nebo jejich právními nástupci těmto podnikatelům předány k zajištění odborné správy.

(4) (5) V případě dokumentů v digitální podobě se jejich uchováváním rozumí rovněž zajištění věrohodnosti původu dokumentů, neporušitelnosti jejich obsahu a čitelnosti, tvorba a správa metadat náležejících k těmto dokumentům v souladu s tímto zákonem a připojení údajů prokazujících existenci dokumentu v čase. Tyto vlastnosti musí být zachovány do doby provedení výběru archiválií.

(5) (6) Výběr archiválií provádí archiv podle své působnosti (dále jen „příslušný archiv“).

§ 18a

(1) V případě zániku veřejného archivu určí ministerstvo archiv, do jehož péče budou archiválie náležet; určení archivu předchází zániku veřejného archivu. Archiválie mohou být svěřeny do péče Národního archivu nebo státního oblastního archivu.

(2) Ministerstvo rozhodne na návrh ~~zřizovatele soukromého archivu~~ **archivu, popřípadě zřizovatele archivu**, o převedení archiválie do péče jiného archivu. Navrhuje-li se převedení archiválie do péče jiného archivu než Národního archivu nebo státního oblastního archivu, ministerstvo může návrhu vyhovět, souhlasí-li tento archiv.

§ 46

(1) Národní archiv

~~a) kontroluje výkon spisové služby u organizačních složek státu s celostátní působností, státních příspěvkových organizací zřízených těmito organizačními složkami státu, veřejných výzkumných institucí zřízených těmito organizačními složkami státu a u právnických osob zřízených zákonem s celostátní působností, s výjimkou těch, které si zřídily specializované nebo bezpečnostní archivy, a těch, u nichž tuto působnost vykonává Archiv bezpečnostních složek;~~

~~b) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení u původců uvedených v písmenu a) a u původců uvedených v písmenu e), kteří mají zřízen soukromý archiv nebo kteří požádají o výběr archiválií ve skartačním řízení;~~

~~e) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u vrcholných a obdobných orgánů politických stran, politických hnutí, spolků, odborových organizací, organizací~~

~~zaměstnavatelů, profesních komor, církví a náboženských společností, nadací a nadačních fondů, ústavů, obecně prospěšných společností, vybraných fyzických osob a vybraných zřizovatelů soukromých archivů,~~

a) kontroluje výkon spisové služby u

- 1. organizačních složek státu s celostátní působností s výjimkou těch, u kterých tuto působnost vykonává Archiv bezpečnostních složek,**
- 2. státních příspěvkových organizací zřízených zákonem a státních příspěvkových organizací zřízených organizační složkou státu s celostátní působností,**
- 3. veřejných výzkumných institucí zřízených organizační složkou státu s celostátní působností,**
- 4. právnických osob s celostátní působností zřízených zákonem,**

b) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení u

- 1. původců uvedených v písmenu a),**
- 2. původců uvedených v písmenu c), kteří si zřídili soukromý archiv,**
- 3. původců uvedených v § 49 odst. 1 písm. c) bodech 13 až 15, kteří si zřídili soukromý archiv,**
- 4. vrcholných nebo obdobných orgánů původců uvedených v písmenu c), kteří požádají o výběr archiválií ve skartačním řízení,**

c) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u vrcholných nebo obdobných orgánů

- 1. politických stran,**
- 2. politických hnutí,**
- 3. spolků,**
- 4. odborových organizací,**
- 5. organizací zaměstnavatelů,**
- 6. profesních komor,**
- 7. církví,**
- 8. náboženských společností,**
- 9. nadací,**
- 10. nadačních fondů,**
- 11. ústavů,**
- 12. obecně prospěšných společností,**

d) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u dokumentů nabídnutých České republice darem nebo ke koupi a u dokumentů nalezených nebo u dokumentů vlastníků, kteří o to požádají,

e) rozhoduje o námitkách proti protokolu o provedeném skartačním řízení a protokolu o provedeném výběru archiválií mimo skartační řízení (§ 10 odst. 3 a § 12 odst. 3) podaných původcem nebo vlastníkem dokumentu, u kterého provádí výběr archiválií,

f) posuzuje protokoly o provedeném skartačním řízení a o provedeném výběru archiválií mimo skartační řízení specializovaných archivů organizačních složek státu s celostátní působností a jimi zřízených státních příspěvkových organizací a specializovaných archivů právnických osob zřízených zákonem s celostátní působností,

g) rozhoduje o podání badatele, kterému nebylo umožněno nahlížení do archiválií nebo pořizování výpisů, opisů anebo kopií archiválií v analogové podobě nebo replik archiválií

v digitální podobě náležejících do jeho péče nebo do péče soukromých archivů, u nichž provádí výběr archiválií,

h) ukládá sankce podle tohoto zákona za správní delikty fyzickým a právnickým osobám, u nichž kontroluje výkon spisové služby a u nichž provádí výběr archiválií, včetně těch, které zřídily specializované archivy nebo soukromé archivy,

i) vyhledává v archiváliích náležejících do jeho péče archiválie pro potřeby správních úřadů a ostatních organizačních složek státu, orgánů územních samosprávných celků, právnických a fyzických osob, pořizuje z nich výpisy, opisy, kopie a repliky,

j) umožňuje za podmínek stanovených v tomto zákoně nahlížet do archiválií náležejících do jeho péče,

k) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,

l) provádí kontrolu archivních kulturních památek a národních kulturních památek, které vede ve své evidenci a které nenáleží do péče archivů,

m) plní na úseku archivnictví úkoly vyplývající z mezinárodních smluv,

n) vykonává další pravomoci stanovené tímto nebo jiným zákonem.

(2) Národní archiv na úseku péče o archiválie

a) pečuje o archiválie převzaté od původců uvedených v odstavci 1 písm. a) a c) a dále o archiválie vzniklé z činnosti vrcholných orgánů českého státu, Československé republiky, Československé socialistické republiky, České a Slovenské Federativní Republiky, České socialistické republiky, České republiky s výjimkou těch, o něž pečuje Archiv bezpečnostních složek nebo specializované archivy zřízené ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady, Kanceláří Poslanecké sněmovny, Kanceláří Senátu, Kanceláří prezidenta republiky, Českou národní bankou, bezpečnostními sbory nebo zpravodajskými službami České republiky, jakož i státních a samosprávních orgánů a organizací pro zemi Českou v minulosti, ústředních orgánů okupační správy v letech 1939 až 1945 a vlády Československé republiky v exilu v letech 1939 až 1945 a o archiválie vzniklé z činnosti centrálních úřadů habsburské monarchie a umožňuje nahlížení do nich,

b) přijímá za Českou republiku nabídky ke koupi, k darování a úschově archiválií a uzavírá za Českou republiku příslušné smlouvy,

c) poskytuje vlastníkům archiválií bezplatné odborné, informační a poradenské služby,

d) provádí prověrku fyzického stavu archivních kulturních památek a národních kulturních památek, pokud jsou mu svěřeny do péče,

e) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem,

f) spolupracuje s ostatními archivy a rozvíjí styky s vědeckými, kulturními, školskými a dalšími institucemi za účelem výměny zkušeností v odborných otázkách, ve vědeckém bádání a kulturně výchovném, hospodářském a vlastivědném využívání archiválií,

g) provádí vědeckou a výzkumnou činnost v oblasti archivnictví, pomocných věd historických a příbuzných vědních oborů,

h) plní úkoly ústředního vědeckovýzkumného pracoviště na úseku preventivní péče o archiválie, konzervace a restaurování archiválií, uchovávání a zpřístupňování nových forem nosičů informací včetně dokumentů v digitální podobě; v této oblasti vykonává funkci odborného metodického a školicího centra,

i) zřizuje specializovanou knihovnu pro obor archivnictví a výkonu spisové služby,

j) vykonává vydavatelskou a publikační činnost v oboru archivnictví a výkonu spisové služby, dějin správy, pomocných věd historických a historie,

k) provádí konzervaci a restaurování archiválií,

l) plní další odborné archivní úkoly uložené tímto zákonem.

(3) Národní archiv na úseku péče o archiválie v digitální podobě

a) ukládá archiválie v digitální podobě náležející do jeho péče a archiválie v digitální podobě náležející do péče Archivu bezpečnostních složek, státních oblastních archivů a archivů, které nejsou digitálními archivy a neukládají archiválie v digitální podobě na základě písemné dohody v jiném digitálním archivu; nejde-li o archiválie v digitální podobě náležející do jeho péče, Národní archiv u uložených archiválií v digitální podobě pouze zajišťuje zachování neporušitelnosti jejich obsahu a čitelnosti,

b) spravuje národní portál,

c) plní pro archivy metodickou a poradenskou funkci v oblasti předarchivní péče o dokumenty v digitální podobě a v oblasti digitalizace archiválií v analogové podobě,

d) provádí vědeckou a výzkumnou činnost na úseku životního cyklu dokumentů v digitální podobě,

e) poskytuje archivům údaje potřebné pro evidenci archiválií v digitální podobě a služby pro shromažďování a zpřístupňování popisů archiválií v digitální podobě a replik archiválií v digitální podobě,

f) vydává závazné stanovisko k žádosti o udělení oprávnění k ukládání archiválií v digitální podobě.

§ 48

(1) Správní obvody státních oblastních archivů jsou vymezeny územím krajů, a to pro

a) Státní oblastní archiv v Praze územím krajů Středočeského a hlavního města Prahy,

b) Státní oblastní archiv v Třeboni územím kraje Jihočeského,

- c) Státní oblastní archiv v Plzni územím krajů Karlovarského a Plzeňského,
- d) Státní oblastní archiv v Litoměřicích územím krajů Libereckého a Ústeckého,
- e) Státní oblastní archiv v Zámrsku územím krajů Královéhradeckého a Pardubického,
- f) Moravský zemský archiv v Brně územím krajů Jihomoravského, Vysočina a Zlínského,
- g) Zemský archiv v Opavě územím krajů Moravskoslezského a Olomouckého.

(2) Určení místní příslušnosti státního oblastního archivu se řídí

- a) místem trvalého pobytu, je-li původcem, vlastníkem nebo držitelem archiválie fyzická osoba, která není podnikatelem,
- b) místem podnikání, je-li původcem, vlastníkem nebo držitelem archiválie fyzická osoba, která je podnikatelem,
- c) sídlem původce, je-li původcem, vlastníkem nebo držitelem archiválie právnická osoba,
- d) místem, kde se nachází provozovna, ve které se vykonává koncesovaná živnost vedení spisovny, jde-li o výkon působnosti podle § 49 odst. 1 písm. r) nebo s).**

§ 49

(1) Státní oblastní archiv

- ~~a) kontroluje výkon spisové služby u organizačních složek státu s územní působností vymezenou územím kraje, okresu nebo obce, státních příspěvkových organizací zřízených těmito organizačními složkami státu, státních podniků, právnických osob zřízených zákonem, s výjimkou těch, u kterých tuto působnost vykonává Národní archiv nebo Archiv bezpečnostních složek, nebo které si zřídily specializovaný archiv, u územních samosprávných celků, u organizačních složek a právnických osob, zřízených či založených územním samosprávným celkem, nebo u kterých územní samosprávný celek vykonává funkci zřizovatele, u vysokých škol, s výjimkou těch, které si zřídily specializovaný archiv, u škol, zdravotních pojišťoven a veřejných výzkumných institucí, s výjimkou těch, které si zřídily specializovaný archiv nebo které náleží do působnosti Národního archivu,~~
- ~~b) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení u původců uvedených v písmenu a) a u původců uvedených v písmenu c), kteří mají zřízen soukromý archiv nebo kteří požádají o výběr archiválií ve skartačním řízení,~~
- ~~e) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u obchodních společností a družstev, s výjimkou bytových družstev, jakož i u politických stran, politických hnutí, občanských sdružení, odborových organizací, organizací zaměstnavatelů, profesních komor, církví a náboženských společností, nadací a nadačních fondů a obecně prospěšných společností, s výjimkou jejich vrcholných orgánů, a u vybraných fyzických osob,~~

- a) kontroluje výkon spisové služby u**
1. organizačních složek státu s jinou než celostátní působností,

2. státních příspěvkových organizací zřízených organizační složkou státu s jinou než celostátní působností,
3. státních podniků,
4. právnických osob zřízených zákonem s jinou než celostátní působností,
5. územních samosprávných celků,
6. organizačních složek územních samosprávných celků,
7. právnických osob zřízených nebo založených územním samosprávným celkem,
8. vysokých škol,
9. škol,
10. zdravotních pojišťoven,
11. veřejných výzkumných institucí s výjimkou těch zřízených organizační složkou státu s celostátní působností,

b) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení u

1. původců uvedených v písmenu a),
2. původců uvedených v písmenu c) bodech 1 až 12, kteří požádají o výběr archiválií ve skartačním řízení, s výjimkou vrcholných nebo obdobných orgánů těchto původců a s výjimkou původců, kteří si zřídili soukromý archiv,
3. původců uvedených v písmenu c) bodech 13 až 15 s výjimkou těch, kteří si zřídili soukromý archiv,

c) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u

1. politických stran,
2. politických hnutí,
3. spolků,
4. odborových organizací,
5. organizací zaměstnavatelů,
6. profesních komor,
7. církví,
8. náboženských společností,
9. nadací,
10. nadačních fondů,
11. ústavů,
12. obecně prospěšných společností,
13. obchodních společností,
14. družstev,
15. notářů,

s výjimkou jejich vrcholových nebo obdobných orgánů,

d) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u dokumentů nabídnutých České republice darem nebo ke koupi a u dokumentů nalezených nebo u dokumentů vlastníků, kteří o to požádají,

e) zprošťuje povinnosti zachovávat mlčenlivost u zaměstnanců (§ 14 odst. 1) nebo zřizovatelů archivů (§ 14 odst. 2), s výjimkou zaměstnanců uvedených v § 44 písm. e), specializovaných nebo bezpečnostních archivů zřizovaných ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady, Kanceláří Poslanecké sněmovny, Kanceláří Senátu, Kanceláří prezidenta republiky, Českou národní bankou, bezpečnostními sbory nebo zpravodajskými službami České republiky,

f) rozhoduje o námitkách proti protokolu o provedeném skartačním řízení a protokolu

o provedeném výběru archiválií mimo skartační řízení (§ 10 odst. 3 a § 12 odst. 3) podaných původcem nebo vlastníkem dokumentu, u kterého provádí výběr archiválií,

g) rozhoduje o námitkách původce nebo vlastníka dokumentu proti protokolu o provedeném skartačním řízení a protokolu o provedeném výběru archiválií mimo skartační řízení Archivu hlavního města Prahy, Archivu města Brna, Archivu města Ostravy, Archivu města Plzně a Archivu města Ústí nad Labem a dohlíží na jejich protokoly o provedeném skartačním řízení a o provedeném výběru archiválií mimo skartační řízení,

h) posuzuje protokoly o provedeném skartačním řízení a o provedeném výběru archiválií mimo skartační řízení specializovaných archivů, u nichž tuto působnost nevykonává Národní archiv,

i) rozhoduje o svěřeni ohrožených archiválií do péče archivu,

j) rozhoduje o podání badatele, kterému nebylo umožněno nahlížení do archiválií nebo pořizování výpisů, opisů, kopií archiválií v analogové podobě nebo replik archiválií v digitální podobě náležejících do jeho péče,

k) rozhoduje o podání badatele, kterému nebylo umožněno nahlížení do archiválií nebo pořizování výpisů, opisů, kopií archiválií v analogové podobě nebo replik archiválií v digitální podobě náležejících do péče specializovaných archivů, s výjimkou specializovaných archivů a bezpečnostních archivů zřízených ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady, Kanceláří Poslanecké sněmovny, Kanceláří Senátu, Kanceláří prezidenta republiky, Českou národní bankou, bezpečnostními sbory a zpravodajskými službami České republiky,

l) rozhoduje o podání badatele, kterému nebylo umožněno nahlížení do archiválií nebo pořizování výpisů, opisů, kopií archiválií v analogové podobě nebo replik archiválií v digitální podobě náležejících do péče archivů územních samosprávných celků nebo soukromých archivů, u nichž provádí výběr archiválií,

m) ukládá sankce podle tohoto zákona za správní delikty fyzickým a právnickým osobám, u nichž tuto působnost nevykonává Národní archiv,

n) umožňuje za podmínek stanovených v tomto zákoně nahlížet do archiválií náležejících do jeho péče,

o) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,

p) provádí kontrolu archivních kulturních památek, které vede ve své evidenci a které nenáleží do péče archivů,

q) plní na úseku archivnictví úkoly vyplývající z mezinárodních smluv,

r) vyjadřuje se k žádosti o koncesi ~~podle zvláštního právního předpisu²²⁾~~ **k vedení spisovny** a kontroluje stavebně technický stav a bezpečnostní zajištění provozoven určených k výkonu koncesované živnosti vedení spisovny,

s) kontroluje plnění povinností podnikatele, kterému byla udělena koncese k vedení spisovny, stanovených v § 3 odst. 4,

⇒ t) vykonává další pravomoci stanovené tímto nebo jiným zákonem.

(2) Státní oblastní archiv v oblasti archivní péče

a) pečuje o archiválie převzaté od původců uvedených v odstavci 1 písm. a) a c); o archiválie právnických osob zapsaných v obchodním rejstříku pečuje tehdy, jestliže tito původci zanikli bez právního nástupce; péče o archiválie v digitální podobě nezahrnuje zachování neporušitelnosti jejich obsahu a čitelnosti,

b) přijímá za Českou republiku nabídky ke koupi, k darování a úschově archiválií a uzavírá za Českou republiku příslušné smlouvy,

c) poskytuje vlastníkům archiválií bezplatné odborné informační a poradenské služby,

d) plní úkoly oblastního a okresního vědeckovýzkumného pracoviště na úseku archivnictví, pomocných věd historických a regionální historie, přičemž spolupracuje s ostatními archivy a rozvíjí styky s vědeckými, kulturními, školskými a dalšími institucemi za účelem výměny zkušeností v odborných otázkách, ve vědeckém bádání a kulturně výchovném, hospodářském a vlastivědném využívání archiválií,

e) vyhledává v archiváliích náležejících do jeho péče archiválie pro potřeby správních úřadů a ostatních organizačních složek státu, orgánů územních samosprávných celků, právnických a fyzických osob, pořizuje z nich výpisy, opisy, kopie a repliky,

f) zřizuje specializované knihovny pro obor archivnictví, spisové služby a regionální historie,

g) vykonává vydavatelskou a publikační činnost v oboru archivnictví a spisové služby, dějin správy, pomocných věd historických a historie,

h) provádí prověrku fyzického stavu archivních kulturních památek a národních kulturních památek, pokud jsou mu svěřeny do péče,

i) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem,

j) provádí konzervaci a restaurování archiválií,

k) plní další odborné archivní úkoly uložené tímto zákonem.

§ 57

Soukromý archiv

a) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,

b) umožňuje za podmínek stanovených v tomto zákoně nahlížet do archiválií náležejících do jeho péče; v soukromém archivu zřizovaném registrovanou církví nebo náboženskou společností, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštních práv^{22a)}, se nahlížení

do archiválií řídí tímto zákonem a vnitřním předpisem registrované církve nebo náboženské společnosti,

c) předkládá Národnímu archivu nebo příslušnému státnímu oblastnímu archivu skartační návrhy k posouzení a k provedení výběru archiválií,

d) pečuje o archiválie svého zřizovatele a jeho právních předchůdců, pokud tak stanoví příslušný archiv při jejich výběru; není-li současně digitálním archivem, péče o archiválie v digitální podobě nezahrnuje zachování neporušitelnosti jejich obsahu a čitelnosti,

e) pečuje o archiválie jiných právnických nebo fyzických osob, které si je v soukromém archivu uložily na základě smlouvy o úschově; není-li současně digitálním archivem, péče o archiválie v digitální podobě nezahrnuje zachování neporušitelnosti jejich obsahu a čitelnosti,

f) provádí prověrku fyzického stavu archivních kulturních památek a národních kulturních památek, pokud jsou mu svěřeny do péče,

g) podílí se na sestavování celostátních tematických soupisů archiválií organizovaných ministerstvem,

h) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem.

§ 57a

(1) Výběr archiválií z dokumentů, které má povinnost uchovávat právní nástupce veřejnoprávního původce nebo soukromoprávního původce, provádí archiv, který by byl příslušný k provedení výběru archiválií u tohoto původce.

(2) Výběr archiválií z dokumentů předaných veřejnoprávním původcem, soukromoprávním původcem nebo jejich právním nástupcem k zajištění odborné správy do spisovny provozované podnikatelem, kterému byla udělena koncese k vedení spisovny, provádí archiv, který je příslušný k provedení výběru archiválií u tohoto původce nebo jeho právního nástupce.

§ 68a

Spisová rozluka

(1) Při zrušení určeného původce se provádí spisová rozluka. Před jejím zahájením zpracuje rušený určený původce plán provádění spisové rozluky včetně časového rozvrhu, který zašle příslušnému archivu.

(2) Spisovou rozluku připravuje a provádí před datem svého zrušení rušený určený původce, dokončuje ji právní nástupce rušeného určeného původce, a není-li ho, zakladatel, zřizovatel nebo likvidátor.

(3) Vyřízené dokumenty a uzavřené spisy, jimž uplynula skartační lhůta, zařadí rušený určený původce do skartačního řízení.

(4) Vyřízené dokumenty a uzavřené spisy, jimž neuplynula skartační lhůta, se uloží do spisovny nebo správního archivu určeného původce, který je právním nástupcem zrušeného určeného původce, zřizovatele, zakladatele nebo původce, na něhož přechází působnost zaniklého určeného původce. Je-li právních nástupců více a nedojde-li mezi nimi k dohodě, rozhodne o převzetí spisovny nebo správního archivu příslušný správní úřad na úseku archivnictví a výkonu spisové služby dohlížející na provádění skartačního řízení. Předávané spisy a dokumenty se zapíší do předávacího seznamu.

(5) Nevyřízené dokumenty a neuzavřené spisy předá rušený určený původce tomu, na koho přešla působnost k jejich vyřízení. Rušený určený původce zapíše předávané dokumenty a spisy do předávacího seznamu. Ten, na koho přešla působnost k vyřízení takto zapsaných dokumentů a spisů, je převezme a zaeviduje podle § 64.

(6) Určení původci stanoví postup při provádění spisové rozluky ve svých spisových řádech.

(7) Ustanovení odstavců 1 až 6 se pro zrušení organizačních součástí určených původců, při změně působnosti určených původců nebo jejich organizačních součástí a při změně vlastníka nebo držitele dokumentu použijí přiměřeně.

(8) Pokud zvláštní právní předpis stanoví, že se při zrušení organizační součásti určeného původce, při změně působnosti určeného původce nebo jeho organizační součásti anebo při změně vlastníka nebo držitele dokumentu dokumenty předají jiné osobě, než která je uvedena v odstavci 2, určený původce uvede tuto skutečnost v plánu provádění spisové rozluky, a to včetně jednoznačné identifikace této osoby.

§ 69a

Zvláštní ustanovení o dokumentech v digitální podobě

(1) Převádění dokumentu v analogové podobě na dokument v digitální podobě a naopak a změnu datového formátu dokumentu v digitální podobě provádí určený původce postupem zaručujícím věrohodnost původu dokumentu, neporušitelnost obsahu, čitelnost dokumentu a bezpečnost procesu převádění nebo změny formátu.

(2) Připojení údajů, které vznikly při přípravě dokumentu k uchování podle § 3 odst. 4 5 nebo při převedení či změně datového formátu dokumentu podle odstavce 1 a které jsou pro uchování dokumentu nebo převedení nebo změnu datového formátu dokumentu nezbytné, se nepovažuje za nezajištění neporušitelnosti obsahu dokumentu.

(3) Před převedením dokumentu v digitální podobě na dokument v analogové podobě nebo změnou datového formátu dokumentu v digitální podobě ověří určený původce platnost uznávaného elektronického podpisu, uznávané elektronické značky nebo kvalifikovaného časového razítka, je-li jimi dokument v digitální podobě opatřen, a platnost kvalifikovaných certifikátů, na kterých jsou založeny. Údaje o výsledku ověření a datum převedení dokumentu v digitální podobě na dokument v analogové podobě nebo datum změny formátu dokumentu v digitální podobě určený původce zaznamená a uchová je spolu s dokumentem vzniklým převedením nebo změnou formátu.

(4) Dokument v digitální podobě vzniklý převedením z dokumentu v analogové

podobě nebo změnou datového formátu dokumentu v digitální podobě opatří určený původce doložkou, která obsahuje údaje týkající se převedení nebo změny datového formátu, podepsanou uznávaným elektronickým podpisem osoby odpovědné za převedení z dokumentu v analogové podobě anebo změnu datového formátu dokumentu v digitální podobě nebo označenou elektronickou značkou určeného původce, a dále opatřenou kvalifikovaným časovým razítkem. Údaje týkající se převedení nebo změny datového formátu stanoví prováděcí právní předpis.

(5) Neprokáže-li se opak, dokument v digitální podobě se považuje za pravý, byl-li podepsán uznávaným elektronickým podpisem nebo označen uznávanou elektronickou značkou osoby, která k tomu byla v okamžiku podepsání nebo označení oprávněna, a následně za doby platnosti uznávaného elektronického podpisu a kvalifikovaného certifikátu, na kterém je uznávaný elektronický podpis založen, nebo uznávané elektronické značky a kvalifikovaného systémového certifikátu, na kterém je uznávaná elektronická značka založena, opatřen kvalifikovaným časovým razítkem. To platí i pro dokumenty vzniklé z činnosti původců, kteří nejsou určenými původci.

§ 71

~~(1) Kontrolu dodržování povinností na úseku archivnictví a výkonu spisové služby vykonávají~~

~~a) ministerstvo u všech určených původců a archivů s výjimkou zpravodajských služeb České republiky a jejich archivů, zejména u~~

- ~~1. Národního archivu,~~
- ~~2. Archivu bezpečnostních složek,~~
- ~~3. státních oblastních archivů,~~
- ~~4. ozbrojených sil,~~
- ~~5. bezpečnostních sborů,~~
- ~~6. specializovaných archivů a bezpečnostních archivů zřízených ministerstvy, jinými ústředními správními úřady, Kanceláří Poslanecké sněmovny, Kanceláří Senátu, Kanceláří prezidenta republiky, Českou národní bankou nebo bezpečnostními sbory,~~

~~b) Národní archiv u~~

- ~~1. organizačních složek státu s celostátní působností a státních příspěvkových organizací zřízených těmito organizačními složkami státu a u jimi zřízených specializovaných archivů, s výjimkou organizačních složek státu a specializovaných archivů podle písmene a),~~
- ~~2. státních příspěvkových organizací zřízených zákonem a u jimi zřízených specializovaných archivů,~~
- ~~3. vědeckých výzkumných institucí, u kterých plní funkci zřizovatele Akademie věd České republiky nebo jiná organizační složka státu s celostátní působností,~~
- ~~4. právnických osob zřízených zákonem s celostátní působností a u jimi zřízených specializovaných archivů,~~
- ~~5. soukromých archivů, pokud je jejich zřizovatelem subjekt uvedený v § 46 odst. 1, a jejich zřizovatelů,~~
- ~~6. kulturně vědeckých institucí, pokud mají ve své péči archiválie, které vede v druhotné evidenci Národního kulturního dědictví Národní archiv,~~
- ~~7. vlastníků a držitelů archiválií uložených mimo archiv, které vede v základní evidenci Národní archiv,~~
- ~~8. u soukromoprávních původců, pokud jde o povinnost stanovenou v § 3 odst. 2,~~

e) státní oblastní archivy podle své územní působnosti u

- ~~1. organizačních složek státu s územní působností vymezenou územím kraje, okresu nebo obce a státních příspěvkových organizací zřízených těmito organizačními složkami státu a u jimi zřízených specializovaných archivů,~~
- ~~2. státních podniků a u jimi zřízených specializovaných archivů,~~
- ~~3. územních samosprávných celků, u jimi zřízených archivů, u organizačních složek, příspěvkových organizací a jiných právnických osob zřízených nebo založených územními samosprávnými celky a u organizačních složek, příspěvkových organizací a jiných právnických osob, vůči kterým vykonává územní samosprávný celek funkci zřizovatele,~~
- ~~4. vysokých škol a u jimi zřízených specializovaných archivů,~~
- ~~5. škol a u jimi zřízených specializovaných archivů,~~
- ~~6. zdravotních pojišťoven,~~
- ~~7. veřejných výzkumných institucí s výjimkou veřejných výzkumných institucí, u kterých plní funkci zřizovatele Akademie věd České republiky nebo jiná organizační složka státu s celostátní působností,~~
- ~~8. právnických osob zřízených zákonem s územní působností vymezenou územím kraje, okresu nebo obce a u jimi zřízených specializovaných archivů,~~
- ~~9. kulturně vědeckých institucí, pokud mají ve své péči archiválie, které vede v druhotné evidenci Národního kulturního dědictví státní oblastní archiv,~~
- ~~10. soukromých archivů s výjimkou těch, u nichž provádí kontrolu Národní archiv, a jejich zřizovatelů,~~
- ~~11. vlastníků a držitelů archiválií uložených mimo archiv, které vede v základní evidenci státní oblastní archiv,~~
- ~~12. soukromoprávních původců, pokud jde o povinnost stanovenou v § 3 odst. 2,~~

d) Archiv bezpečnostních složek u Ústavu pro studium totalitních režimů.

~~(2) Ministerstvo kontroluje bezpečnostní archivy pouze na základě výročních zpráv o činnosti.~~

§ 71

(1) Kontrolu dodržování povinností na úseku archivnictví a výkonu spisové služby vykonávají

a) ministerstvo u veřejnoprávních původců a archivů s výjimkou zpravodajských služeb České republiky a jimi zřízených archivů,

b) Národní archiv u

- 1. organizačních složek státu s celostátní působností s výjimkou těch, u kterých tuto působnost vykonává Archiv bezpečnostních složek, a u archivů zřízených těmito organizačními složkami státu,**
- 2. státních příspěvkových organizací zřízených zákonem a státních příspěvkových organizací zřízených organizační složkou státu s celostátní působností a u archivů zřízených těmito státními příspěvkovými organizacemi,**
- 3. veřejných výzkumných institucí zřízených organizační složkou státu s celostátní působností a u archivů zřízených těmito veřejnými výzkumnými institucemi,**
- 4. právnických osob s celostátní působností zřízených zákonem a u archivů zřízených těmito právnickými osobami,**

5. kulturně vědeckých institucí, pokud mají ve své péči archiválie, které vede v druhotné evidenci Národního kulturního dědictví Národní archiv,
6. vlastníků a držitelů archiválií uložených mimo archiv, které vede v základní evidenci Národní archiv,
7. soukromých archivů zřízených subjektem uvedeným v § 46 odst. 1 písm. c),

c) státní oblastní archiv podle své územní působnosti u

1. organizačních složek státu s jinou než celostátní působností a u archivů zřízených těmito organizačními složkami státu,
2. státních příspěvkových organizací zřízených organizační složkou státu s jinou než celostátní působností a u archivů zřízených těmito státními příspěvkovými organizacemi,
3. státních podniků a u archivů zřízených státními podniky,
4. právnických osob zřízených zákonem s jinou než celostátní působností a u archivů zřízených těmito právnickými osobami,
5. územních samosprávných celků a u archivů zřízených územními samosprávnými celky,
6. organizačních složek územních samosprávných celků,
7. právnických osob zřízených nebo založených územním samosprávným celkem,
8. vysokých škol a u archivů zřízených vysokými školami,
9. škol a u archivů zřízených školami,
10. zdravotních pojišťoven a u archivů zřízených zdravotními pojišťovnami,
11. veřejných výzkumných institucí s výjimkou těch zřízených organizační složkou státu s celostátní působností a u archivů zřízených těmito veřejnými výzkumnými institucemi,
12. kulturně vědeckých institucí, pokud mají ve své péči archiválie, které vede v druhotné evidenci Národního kulturního dědictví státní oblastní archiv,
13. vlastníků a držitelů archiválií uložených mimo archiv, které vede v základní evidenci státní oblastní archiv,
14. soukromých archivů s výjimkou těch, u kterých tuto působnost vykonává Národní archiv,
15. podnikatelů, kterým byla udělena koncese k vedení spisovny.

(2) Rozhodne-li ministerstvo o změně příslušnosti archivu podle § 44 písm. q), kontrolu dodržování povinností na úseku archivnictví a výkonu spisové služby vykonává u původce, jehož se změna příslušnosti archivu týká, nebo organizační součásti původce, jíž se změna příslušnosti archivu týká, archiv určený v rozhodnutí.

(3) Ministerstvo kontroluje bezpečnostní archivy pouze na základě výročních zpráv o činnosti.

§ 72

~~(1) Kontrola je vykonávána archivními inspektory. Archivní inspektory z řad zaměstnanců ministerstva, Národního archivu, Archivu bezpečnostních složek nebo státního oblastního archivu pověřuje provedením kontroly příslušný ředitel útvaru ministerstva nebo archivu.~~

(1) Kontrolu vykonává zaměstnanec ministerstva, Národního archivu, Archivu bezpečnostních složek nebo státního oblastního archivu, kterého k provedení kontroly

písemně pověří ředitel věcně příslušného útvaru ministerstva nebo ředitel archivu (dále jen „kontrolující“).

(2) ~~Archivní inspektor~~ **Kontrolující** je na základě provedené kontroly je oprávněn rozhodnutím

a) zakázat činnosti, které by mohly způsobit poškození nebo zničení dokumentů nebo archiválií, nebo

b) uložit příslušná opatření k odstranění zjištěných nedostatků a k jejich nápravě.

(3) Proti rozhodnutí ~~archivního inspektora~~ **vydanému podle odstavce 2** se lze odvolat. Odvolání proti ~~jeho~~ rozhodnutí nemá odkladný účinek. ~~Odvolání rozhoduje ten, kdo archivního inspektora výkonem kontroly pověřil.~~

~~(4) Archivní inspektoři se při kontrole prokazují oprávněním ke kontrolní činnosti, které vystavuje ten, kdo je výkonem kontroly pověřil.~~

~~(5) (4) Kontrola podle odstavců 1 až 3 se nevztahuje na bezpečnostní archivy.~~

(4) Na kontrolu prováděnou podle § 71 odst. 3 se odstavce 1 až 3 nepoužijí.

§ 74

Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

(1) Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

a) poškodí nebo zničí archiválii nebo dokument,

b) nevrátí vypůjčenou archiválii, nebo

c) vyveze archiválii bez povolení podle § 29 odst. 1.

(2) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části, o nichž bylo zahájeno řízení o prohlášení za archivní kulturní památku, dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 21 odst. 5 neoznámí zamýšlenou změnu jejich umístění nebo zamýšlený převod nebo přechod vlastnického práva.

(3) Právnická osoba se jako vlastník nebo držitel archiválie dopustí správního deliktu tím, že

a) nepečuje o archiválii podle § 25 odst. 1 písm. a),

b) v rozporu s § 25 odst. 1 písm. c) neoznámí převod vlastnického práva k archiválii nebo uzavření smlouvy o její úschově,

c) v rozporu s § 29 odst. 3 nedoveze archiválii nepoškozenou zpět na území České republiky,

d) v rozporu s § 30 odst. 1 nepořídí na vlastní náklady bezpečnostní kopii archiválie prohlášené za archivní kulturní památku nebo za národní kulturní památku, nebo

e) nezajistí konzervaci nebo restaurování poškozené nebo ohrožené archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky podle § 30 odst. 5.

(4) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník nebo držitel archiválie v analogové podobě, která je uložena mimo archiv a kterou vede v základní evidenci Národního archivního dědictví příslušný archiv podle své působnosti, dopustí správního deliktu tím, že nepředá archivům údaje podle § 25 odst. 2.

(5) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník archiválie dopustí správního deliktu tím, že nenabídne archiválii přednostně ke koupi podle § 28 odst. 1 a 2.

(6) Veřejnoprávní původce anebo právnícká nebo podnikající fyzická osoba jako soukromoprávní původce se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 3 neuchová dokument nebo neumožní výběr archiválie.

(7) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba jako soukromoprávní původce nebo jako právní nástupce veřejnoprávního anebo soukromoprávního původce se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 3 odst. 3 neuchová dokument nebo neumožní výběr archiválie, jde-li o dokumenty, ke kterým měl povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií již původce, jehož je tato právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba právním nástupcem.

(8) Právnícká nebo fyzická osoba se jako podnikatel, kterému byla udělena koncese k vedení spisovny, dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 3 odst. 4 neuchová dokument nebo neumožní výběr archiválie.

~~(8)~~ (9) Určený původce **nebo původce uvedený v § 63 odst. 2** se dopustí správního deliktu tím, že

a) v rozporu s § 63 nevykonává spisovou službu,

b) v rozporu s § 66 odst. 1 nevydá spisový řád nebo spisový a skartační plán, anebo v rozporu s § 66 odst. 2 neoznačuje dokumenty podle skartačního řádu a spisového a skartačního plánu spisovými znaky, skartačními znaky a skartačními lhůtami,

c) nedodrží podmínky pro ukládání dokumentů podle § 68, nebo

d) v rozporu s § 68 odst. 1 neukládá dokumenty podle spisového a skartačního plánu.

~~(9)~~ (10) Původce nebo jeho právní nástupce se dopustí správního deliktu tím, že neprovede skartační řízení nebo neumožní dohled na provádění skartačního řízení a výběr archiválií ve skartačním řízení.

~~(10)~~ (11) Za správní delikt se uloží pokuta do

a) 400 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b) nebo odstavce 3 písm. d),

b) 200 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 6, 7, 8 ~~nebo 9, 9 nebo 10~~,

c) 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a), odstavce 1 písm. c) nebo odstavce 3 písm. c); pokud je neoprávněně vyvezená anebo nedovezená archiválie

1. předmětem řízení o prohlášení za archivní kulturní památku nebo za národní kulturní památku, lze uložit pokutu do 200 000 Kč,

2. archivní kulturní památkou, lze uložit pokutu do 500 000 Kč,

3. národní kulturní památkou, lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč,

d) 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2, odstavce 3 písm. a) nebo e) nebo odstavce 5,

e) 5 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 3 písm. b) nebo odstavce 4.

§ 75

Společná ustanovení o správních deliktech

(1) Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výměry pokuty právnícké osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání, jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezačal řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do ~~10~~ 20 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Správní delikty podle tohoto zákona projednává v prvním stupni Národní archiv, Archiv bezpečnostních složek nebo státní oblastní archiv v rozsahu své působnosti stanovené v tomto zákoně.

(5) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnícké osoby.

§ 86

Ministerstvo vydá vyhlášku k provedení § 9 odst. 2, § 15 odst. 1, § 19, § 22a, § 24 odst. 3, § 31 odst. 2, § 36, § 40 odst. 7, § 56 odst. 4, § 61 odst. 9, § 64 odst. 2, § 66 odst. 6, § 69a odst. 4 a § 70 odst. 1.

²²⁾ ~~Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.~~